

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 20 października 2009 r.

**Pani
Kornelia Cieśla
Dyrektor
Szpitala Specjalistycznego Nr 2
w Bytomiu**

LKA-410-22-04/2009
P/09/166

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 w Bytomiu², w zakresie opieki nad matką i noworodkiem w oddziałach położniczym i neonatologicznym, w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 18 września 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Szpitala w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

W Szpitalu funkcjonowały m.in. Oddział Kliniczny Położnictwa i Ginekologii³ oraz Oddział Noworodków (Bloku V)⁴. Oddziały te posiadały III poziom referencyjny, spełniając wymagania zawarte w załączniku nr 3 do zarządzenia Nr 93/2008/DSOZ

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”

² Zwanyym dalej „Szpitalem”

³ Zwany dalej „Oddziałem położniczym”

⁴ Zwany dalej „Oddziałem noworodków”

Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 22 października 2008 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju: leczenie szpitalne⁵, przy czym Oddział położniczy poziom ten posiadał przez cały okres objęty kontrolą, natomiast Oddział noworodków od 1 kwietnia 2008 r.

1. NIK pozytywnie ocenia stan zatrudnienia lekarzy specjalistów w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz neonatologii, spełniający wymagania dla III poziomu referencyjnego określone w załączniku nr 3 do zarządzenia Nr 93 Prezesa NFZ.

Według stanu na 31 marca 2009 r., w Oddziale położniczym świadczeń medycznych udzielało 41 lekarzy specjalistów z zakresu położnictwa i ginekologii oraz lekarzy w trakcie specjalizacji w tej dziedzinie. Ponadto w Oddziale tym świadczeń medycznych udzielało 7 lekarzy posiadających specjalizacje z innych dziedzin, np. anestezjologów.

W Oddziale noworodków, wg stanu na 29 marca 2009 r., świadczeń medycznych udzielało 10 lekarzy, w tym 6 specjalistów w dziedzinie neonatologii i lekarzy w trakcie specjalizacji w tej dziedzinie oraz 4 pediatrów. Wymogi ww. zarządzenia spełniono również w zakresie zatrudnionych w tym Oddziale pielęgniarek, których pracowało 24, wg stanu na 31 marca 2009 r.

2. Spełniono wymagania określone w załączniku nr 3 do zarządzenia Nr 93 Prezesa NFZ, dotyczące organizacji i pozostałych warunków udzielania świadczeń dla III poziomu referencyjnego położnictwa i ginekologii, z wyjątkiem zapewnienia odpowiednio: wyposażenia sal w urządzenia umożliwiające mycie i pielęgnację niemowląt w systemie „matka z dzieckiem” oraz wydzielonego dyżuru pielęgniarskiego dla łóżek intensywnej opieki medycznej, co opisano w dalszej części wystąpienia. W szczególności na Oddziale położniczym we wszystkie dni tygodnia zapewniono opiekę lekarską trzech lekarzy, stałą opiekę specjalisty w dziedzinie ginekologii i położnictwa (co ustalono na podstawie rozkładu czasu pracy, planów dyżurów, rozliczeń godzin dyżurowych i list obecności za marzec 2009 r.), możliwość przeprowadzenia więcej niż jednego, tzn. czterech cięć cesarskich jednorazowo oraz na terenie Szpitala („w lokalizacji”) dostępność specjalisty w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii. W zakresie realizacji pozostałych warunków zapewniono m.in. dostęp do bloku operacyjnego (na Oddziale znajdowały się 4 sale operacyjne) oraz oddziału neonatologicznego z III poziomem referencyjnym, umiejscowionym w bloku V Szpitala. W Oddziale zapewniono możliwość wykonania

⁵ Zarządzenie publikowane w „Biuletynie informacji publicznej” Narodowego Funduszu Zdrowia na stronie internetowej www.nfz.gov.pl, zwane dalej „zarządzeniem Nr 93 Prezesa NFZ”

badan określonych przedmiotowym zarządzeniem, jak np. EKG płodu lub komputerowa analiza KTG czy gazometria krwi pępowinowej.

3. Realizując wymagania załącznika nr 3 do zarządzenia Nr 93 Prezesa NFZ na Oddziale noworodków we wszystkie dni tygodnia zapewniono całodobową opiekę lekarską i pielęgnarską, co ustalono na podstawie ww. dokumentów za marzec 2009 r. Oddział ten spełniał również pozostałe warunki ww. zarządzenia, tj. posiadał 5 stanowisk intensywnej opieki noworodka przy średniorocznej liczbie 1 140 urodzeń żywych noworodków w latach 2005 – 2008 (wymagane co najmniej 1 stanowisko na 250 noworodków leczonych rocznie), 4 stanowiska opieki ciągłej i 7 stanowisk opieki pośredniej noworodka.

Na Oddział przyjmowano wszystkie wymagające tego noworodki, urodzone w Oddziale położniczym oraz w Oddziale Ginekologii i Położnictwa bloku III Szpitala.

4. Oddziały położniczy i noworodków wyposażono w sprzęt medyczny, w ilościach wymaganych dla III poziomu referencyjnego, określonych w załączniku nr 3 do zarządzenia Nr 93 Prezesa NFZ. Oddział położniczy wyposażono m.in. w 2 kolposkopy, 3 aparaty USG, zapewniające wykonywanie badań zgodnych z profilem udzielanych świadczeń, laparoskop i histeroskop. W Oddziale noworodków natomiast znajdują się m.in. respiratory, inkubatory, kardiomonitoring oraz aparat USG z głowicą kardiologiczną i opcją kolorowego Dopplera. Jednakże stwierdzono przypadki, że dla wykorzystywanego sprzętu Szpital nie przedstawił certyfikatu, atestu albo innego dokumentu potwierdzającego dopuszczenie do użytkowania lub dokumentu potwierdzającego dokonanie aktualnych przeglądów technicznych, jak wymagają tego postanowienia § 7 ust. 1 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej⁶, że świadczeniodawca jest zobowiązany do udzielania świadczeń w pomieszczeniach wyposażonych w aparaturę i sprzęt medyczny posiadający stosowne certyfikaty, atesty lub inne dokumenty potwierdzające dopuszczenie aparatury i sprzętu medycznego do użytku oraz dokumenty potwierdzające dokonanie aktualnych przeglądów wykonanych przez uprawnione podmioty.

Szpital nie przedstawił ww. dokumentu dopuszczającego do użytkowania lub dokonania przedmiotowego przeglądu dla części pomp infuzyjnych Oddziału Noworodków, których wymaganą ilość określały postanowienia pkt 28.1.3 ppkt 3

⁶ Dz. U. Nr 81, poz. 484

załącznika nr 3 do zarządzenia Nr 93 Prezesa NFZ, tj. przynajmniej 6 strzykawk (pomp) z jednym torem infuzyjnym albo 3 z dwoma torami infuzyjnymi na każde stanowisko intensywnej terapii noworodka. Zgodnie z tymi wymaganiami Oddział ten, posiadający 5 stanowisk intensywnej terapii noworodka, winien być wyposażony w 30 pomp infuzyjnych z jednym torem lub w 15 pomp z dwoma torami infuzyjnymi, natomiast z 25 pomp (wykazanych w ofercie do Narodowego Funduszu Zdrowia) z łączną liczbą 34 torów infuzyjnych, dla 7 pomp z łącznie co najmniej 7 torami infuzyjnymi, nie przedstawiono ww. dokumentu dopuszczającego do użytkowania lub dokonania przedmiotowego przeglądu. Z powyższego wynika, że dla właściwego spełnienia wymagań ww. zarządzenia Szpital winien zapewnić co najmniej 1 pompę z jednym i 1 pompę z dwoma torami infuzyjnymi, lub 3 pompy z jednym torem infuzyjnym, dla których mógłby przedstawić przedmiotowe dokumenty dopuszczające je do użytkowania lub dokonania aktualnego przeglądu. Ponadto Szpital nie przedstawił wymaganych ww. przepisem rozporządzenia dokumentów dla będącego w użytkowaniu m.in. następującego sprzętu, wykazanego w ofercie do Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), tj. kolposkopu i 3 aparatów KTG (kardiotokografów) na Oddziale położniczym oraz 4 inkubatorów, 4 lamp terapeutycznych, 2 pulsoksymetrów, respiratora, ssaka i aparatu USG na Oddziale noworodków.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy, nie można zgodzić się z wyjaśnieniami Pani Dyrektor, że znajdujący się w użytkowaniu ww. sprzęt był sprawny, a oceny dopuszczenia do użytku dokonywano podczas ewentualnej naprawy, jak również, że jest to często dodatkowy sprzęt, uruchamiany w razie potrzeb.

5. Niezgodnie z wymaganiami pkt 39.1.5 ppkt 1 załącznika nr 3 do zarządzenia Nr 93 Prezesa NFZ na Oddziale położniczym Szpitala nie zapewniono wydzielonego stałego dyżuru pielęgniarskiego dla pacjentek na sali pooperacyjnej (łóżka intensywnej opieki medycznej). Opiekę nad tymi pacjentkami wykonywał personel pielęgniarski Oddziału sprawujący opiekę również nad resztą Oddziału. Mimo że Szpital nie spełniał tego warunku, w złożonej ofercie do NFZ, dotyczącej zawarcia umowy na świadczenia w zakresie hospitalizacja położnictwo III poziom referencyjny, w części „Ankieta” Dyrektorka Szpitala potwierdziła, że ww. warunek Szpital spełnia w dniu złożenia oferty i będzie spełniać od początku obowiązywania umowy.

6. Sal Oddziału położniczego, w których przebywają pacjentki w systemie „matka z dzieckiem” (w systemie „rooming-in”⁷), nie wyposażono w urządzenia umożliwiające mycie i pielęgnację niemowląt. Wyposażenie to było wymagane postanowieniami pkt 39.1.2 ppkt 6 załącznika nr 3 do zarządzenia Nr 93 Prezesa NFZ. Mimo to w części „Ankieta” oferty złożonej do NFZ, dotyczącej zawarcia umowy na świadczenia w zakresie - hospitalizacja położnictwo III poziom referencyjny, Dyrektor Szpitala potwierdziła, że ww. Oddział spełnia przedmiotowy warunek.

Odpowiedzialną za przygotowanie oferty, w zakresie obejmującym przedstawione wymagania, określone w pkt 39.1.5 ppkt 1 oraz pkt 39.1.2 ppkt 6 załącznika nr 3 do zarządzenia Nr 93 Prezesa NFZ była Kierowniczka Sekcji Statystyki i Dokumentacji Medycznej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Udzielanie świadczeń medycznych z wykorzystaniem aparatury i sprzętu medycznego posiadającego stosowne certyfikaty, atesty lub inne dokumenty potwierdzające dopuszczenie aparatury i sprzętu medycznego do użytku oraz dokumenty potwierdzające dokonanie aktualnych przeglądów wykonanych przez uprawnione podmioty.**
- 2. Wydzielenie stałego dyżuru pielęgniarskiego dla łóżek intensywnej opieki medycznej Oddziału położniczego.**
- 3. Wyposażenie sal Oddziału położniczego w systemie „matka z dzieckiem” w urządzenia umożliwiające mycie i pielęgnację niemowląt.**
- 4. Podjęcie działań organizacyjnych dla zapewnienia sporządzania ofert do Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnych ze stanem faktycznym.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do

⁷ Praktyka umieszczania noworodka w jednym pokoju z matką we wczesnym okresie po porodzie.

Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.